

SANDARA

LITHUANIAN

THE LEAGUE

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, IL 60608
Telephone: (312) 927-4789

Price 35 cents

SAUSIS - JANUARY, 1977

NR. 1

BRUOŽAI

PRADEDANT NAUJUOSIUS METUS

Nauji metai - nauji lapai, sako senas lietuviškas priežodis. Taigi, kiekviena pergyventa diena yra lyg atskiras lapas ir svarbu, kas bus į jį įrašoma. Žinoma, daug ką į tuos lapus įrašys tos pasaulio jėgos, kurias mums paveikti sunku arba išvis neįmanoma. Tačiau yra galimybių, kad ir nedidelės tautos ir net paskiros žmonių grupės paliktų tuose lapuose savo įrašus ir ne vien tik istorijai, bet ir dabartiniams laikams, kad jos ten įrašytų ne vien tik savo žygius, darbus, laimėjimus, bet ir savo reikalavimus bei troškimus.

Nėra jokios abejonės, kad pats didžiausias visų lietuvių, kur jie begyventų troškimas ir reikalavimas iš pasaulio yra: lietuvių tauta turi atgauti savo laisvę ir sukurti nepriklausomą valstybę. Lietuvių, kurie to netrokštų, pasaulyje tiek maža, kad neverta į juos kreipti didesnio dėmesio. Net ir pačioj pavergtoji Lietuvoj, nežiūrint jau daugiau negu trisdešimts metų trunkančios nuolatinės agitacijos ir visokiausių įtaigojimų, pašalinus rusiškos spaudos leteną, tokių greičiausiai gal liktų tik saujelė. Sunaikioj likiminėj kovoj už tautos ateitį, toks vieningas visų lietuvių nusistatymas, laisvės troškimas ir jos reikalavimas, vis dėlto, yra nemaža jėga, nors ir nesame gausi tauta. Tad ir suprantamos tam tikrų jėgų pastangos mus suskaldyti ir visai suniekinti svarbiausias mūsų politines organizacijas, kurios tuo reikalu rūpinasi.

Taip pat ir šiais metais teks visiems tęsti ligšiolinę akciją, kad Lietuvos laisvės byla ir toliau išliktų pasaulyje gyva, kad ji neišnyktų iš neišspręstų pasaulio problemų darbotvarkės. Taip pat ir šiemet teks reikalauti, kad bent elementariausios žmogaus ir piliečio teisės, kurios buvo garantuotos vienoj ar kitoj tarptautinėj konferencijoje jos dalyvių parašais, visose valstybėse būtų įgyvendintos. Taigi, palietus vien tik šiuos du klausimus, matome, kad darbo bus daug ir veiklos ribos labai plačios. Linkėkim, kad visų lietuvių širdys tautos laisvės reikalu vieningai plaktų ir jų rankos būtų dosnesnės.

Kalbant gi pačių mūsų organizacijos reikalu, tenka labai trokšti, kad sena ir garbinga demokratinė tautiniai liberalinė "Sandaros" organizacija šiemet daugiau sukrustų ir išplėstų savo veiklą, kaip buvo pirmaisiais jos veiklos dešimtmečiais. "Sandaros" jėgos, patyrimas ir visokeriopa parama reikalinga keliant ir sprendžiant anksčiau minėtus klausimus. Buvusi didžiulė ir galinga, turėjusi net šimtą kuopų "Sandara" vėl turi pagyvinti tų kuopų veiklą o kur jų veikla sustojusi, ten jas atgavinti. Juk ir pats "Sandaros" laikraščio, kaip organo, leidimas bus prasmingas, kai bus gyva ir veikli organizacija. Taigi viskas priklauso nuo mūsų pačių, kiek mes įsijungsime į "Sandaros" laikraščio ir organizacijos veiklos rėmimą, kiek rėmsime lietuvių išlaikymą ir Lietuvos laisvinimo darbus.

REKORDINĖ ŽIEMA

Aštri, šalta su gausiais sniego krituliais ir stipriais vėjais bei žemomis temperatūromis palietė viduriniuosius vakarus bei rytinę teritoriją. Elektros jėgainės ir gazo kompanijos yra priverstos mažinti savo paslaugas kai kurioms industrinėms įmonėms, kad galėtų aprūpinti gyventojus padidėjus elektros ir gazo poreikavimui.

MŪSŲ PREZIDENTAMS BESIKEIČIANT

Viso pasaulio, o taip pat ir mūsų dėmesys krypta į Vašingtoną, šios šalies sostinę, vykstant reikšmingam vykdamosios valdžios pasikeitimui. Trisdešimts mėnesių išbuvęs prezidentu G. Fordas užbaigė savo pirmojo R. Niksono terminą. Dėmesys juo labiau yra didelis, kad naujasis prezidentas J. Carteris pasauliui yra nepažįstamas ir tik šiek tiek žinomas savo krašte.

Sprendžiant iš jo energingų pastangų, sudarant savo vyriausybės kabinetą, galima spręsti, kad darbas atliktas sumani, vadovaujantis krašto interesais. Dauguma jo pasirinktų asmenų yra žinomi ir patyrę valstybiniame darbe. Savo partneriui, viceprezidentui F. Mondale jis skiria žymiai didesnę atsakomybę ir darbų dalį, negu yra turėję ligi šiol buvusieji viceprezidentai.

Paliekęs savo turėtą postą, G. Fordas, nusiteikęs gana sentimentalai, pateikė kongresui savo metinį pranešimą, susilaukęs didelių ovacijų, negalėjęs susilaikyti nuo ašarų. Fordas savo įpėdinį įspėjo; didžiausio dėmesio kreipti krašto saugumui.

Išėjęs į privatų gyvenimą G. Fordas mano verstis advokatura ir rašyti atsiminimus, ypač paliečiant aplinkybes, įskiriančias viceprezidento postui. Gana daug vietimų G. Fordas gavo iš įvairių universitetų, kviečiančių jį politinių mokslų lektoriui. G. Fordas žada keltis gyventi į Kaliforniją.

First official business: President Carter signs papers in a Capitol office, formally nominating his Cabinet team.

Prezidento Jimmy Carter pirmasis oficialus parašas

TERORO VEIKSMAI MASKVOJE

Mūsų gadynėje teroras, galima sakyti, kasdieninis reiškinys. atvejų atvejais tai būna politinių ar net religinių fanatikų darbas, siekiant savo tikslų smurto priemonėmis. Dažnai tokio ar kitokio smurto tiesioginiai ar netiesioginiai dalyviai būna bolševikai, siekiant "taikingos tautų draugystės" įgyvendinimo, žinoma, po raudonąja vėliava.

Visai kitaip reikalas atrodo, kai toks reiškinys įvyksta policinėje Raudonosios Rusijos širdyje - Maskvoje. Tai skamba tiesiog neįtikėtina. Ten juk ir lapas nuo medžio nenukrenta KGB nepastebėtas...

Maskvos požemio geležinkelio, vadinamo Metro, kuriame beveik visą pa-

POVILAS P. DARGIS (SLA prezidentas ir dabartinis Sandaros Centro Valdybos pirmininkas) susitinka su JIMMY CARTER 1976 m. rugsėjo 8 d. Pittsburge, William Penn viešbutyje. Tuo laiku vyko fraternalinių organizacijų pirmininkų susitikimas su kandidatu į U.S. prezidentus Jimmy Carter'iu.

lą būna abiemis žiedais, juosiančiais miestą, gyvas judėjimas, vienoje sekcijoje sprogo bomba, užmuždama 4 asmenis ir apie 20 sužeisdama. Būdinga, kad tas įvykis, kaip niekad ligi šiol, buvo paskelbtas valdžios žinių agentūros Tass ir tik po to žinia buvo pakartota kitų pasaulio agentūrų.

Užsienio spauda teigia, kad būta ir daugiau sprogimų. Konkrečiai kalbama apie vienos "grosernės" netoli garšiosios Liubiankos kalėjimo ir KGB - slaptosios policijos būstinės. Komentatoriai spėja, jog tai Kremliaus komunistų trikas, padarytas tikslu likviduoti augančią krašte opoziciją, pirmoje eilėje besireiškiančius disidentus.

Ši versija, atrodo, patikėtina. Pavygvensim, pamatysim. Sovietų elgesys viso pasaulio stebimas su ypatingu dėmesiu.

BREŽNEVAS ČIULBA "TAKOS"GAIDA

Dvi dienas prieš prezidento J. Carterio inauguraciją Raudonosios Rusijos diktatorius Leonidas Brežnevas kalbėjo Tuloje, minint 1941 m. Hitlerio ofensyvos sulaikymą pietiniame Rusijos fronte. Savo kalba jis stengėsi išsklaidyti pasaulyje paplitusias žinias apie Kremliaus pastangas, siekiant karinio dominavimo pasaulyje, pavadinęs tai pagrindo neturinčiu absurdu. Pasak Breznevo, Raudonoji Rusija ginkluojasi, siekdama užtikrinti savo ir savo sąjungininkų saugumą (o prieš ką, nepasakė).

Brežnevas įspėjo prezidentą Carterį neįjungti detantės su žmogaus teisių problemomis, nes, pasak jo, šios sąvokos sąmoningai painiojamos tam tikrų elementų vakaruose, siekiant trukdyti JAV - Sovietų Rusijos santykių gerėjimą.

DISIDENTŲ AKCIJA - KAULAS KOMUNISTŲ GERKLĖJE...

Vakarų spaudoje plačiai pasklido čekų manifestas (pavadintas "Deklaracija 77", su daugiau 300 intelektualų ir darbininkų parašais), kuriuo apeliuojama į pasaulį dėl komunistų spaudos ir pagrin-dinių žmogaus teisių paniekimo Čekoslovakijoje ir kituose satelitiniuose kraštuose. Jei komunistai ciniškai anksčiau tokiais atvejais aiškino, jog tai yra tik jų "naminis" reikalas, tai jiems, pasirašius Helsinkio deklaraciją, klausimas įgauna tarptautinio pobūdžio.

Komunistų reakcija į tai, kaip paprastai tokiais atvejais, yra labai pikta,

Prasidėjo disidentų suėmimai ir prieš juos sukeltas visas fanatinius komunistinis aktyvas. Komunistų garsiakalbis "Rude Pravo" grasina, jog "... valdžia neprileis prie kontrevoliucinės avantiūros Prahos Pavasario, 1968 m.". Esą... minimas manifestas yra demagoginis produktas prieš valdžią ir liaudį.

Prasidėjęs Rusijoje, disidentinis judėjimas persimetą į satelitinius kraštus ir šiandien ypač reiškiasi Lenkijoje, Rytinėje Vokietijoje ir kitur. Raudonoji imperija braška. Jai subyrėti nereikės ir visuotinio karo.

RYTŲ EUROPOS ATGARSIAI

Nuo to nelemto buvusio prezidento G. Fordo išsireiškimo, jog rytų Europa nėra sovietų dominuojama ir jis tai žinąs iš savo asmeninio apsilankymo, - rytų Europos valstybių tema beveik visą laiką minima amerikiečių spaudos skiltyse. Amerikiečių žiniomis, šiuo taikos metu sovietai laiko net 31 diviziją savo kariuomenės tik tam, kad užtikrintų "tautų draugystę". Kariuomenė mažomis grupėmis išdėstyta ir paslaptinai laikoma mažosiose vietovėse.

ŠVEDŲ VYRIAUSYBĖJE 5 MOTERYS

Vadovaujama žemdirbių partijos vado Thorbjorn Falldin naujoji vyriausybė savo sudėtyje turi net penkias moteris. Moterims atiteko užsienių reikalų, socialinės globos, švietimo sektoriai. Moterų lygybės klausimą naujasis premjeras buvo ištraukęs į savo rinkimų programą ir pažadą turėjo ištesėti. Buvusios socialistinės vyriausybės išplėtos socialinės globos siaurinti nenumatoma, o tik bus vengiama nebūtinų išlaidų.

PAINI EMIGRANTŲ PROBLEMA

Šio krašto kovą su nedarbu gerokai komplikuoja aplinkybė, jog esama net apie 8 mil. nelegalių gyventojų, daugiau siai iš Meksikos. Apie 400.000 jų kasmet valdžia gražina atgal į Meksiką. Visų jų gražinti neįmanoma. Ateityje norima labiau saugoti JAV - Meksikos sieną. Juokdariai sako, kad reikia pakviesti rusų komunistus su šunimis sienai saugoti...

Daliai nelegalių emigrantų, atsiradusių šiame krašte prieš 1968 m. liepos 1 d., numatoma sudaryti galimybę tapti šio krašto pastoviais gyventojais.

SANDARA

LITHUANIAN
THE LEAGUE
NEWSPAPER

Published Monthly by the
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE
OF AMERICA

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

General Office
840 West 33rd Street, Ill. 60608 Phone YArds 7-4789

Sandara laikinai leidžiama kas mėnesis,
dėl susidariusių persitvarkymo aplinkybių.

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$7.00 Suvienytose Valstybėse metams \$7.00
In Foreign Countries per year \$7.00 Užsienyje metams..... \$7.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.
The views expressed in contributed articles are those of their authors and not necessarily shared by the Editorial Board.

SANDAROS IDEOLOGINIAIS KLAUSIMAIS

R a š o dr. Algirdas Budreckis

Dažnas paklausa: tai kokių pažiūrų yra sandariečiai? Ar jie liaudininkai? Atsakymas: nevisai. Nu, tai gal tautininkai? Atsakymas: ne visai. Savo laiku vienas Sandaros "ideologų" Albinas Rimka rašė "Tauta ir Demokratija. Šiuose dviejuose žodžiuose išreikšta visa programa". Žinoma, šis lakoniškas atsakymas tik sukelia daugiau klausimų.

Tikrumoje Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara buvo suformulavusi aiškias ideologijas, kuri rėmėsi lietuvišku patriotizmu ir amerikonišku progresyvizmu. 1918 m. Albinas Rimka net buvo išspausdinęs leidinį "ALT Sandaros Principai ir Programos". Tai buvo Sandaros tretysis leidinys. Spaudė "Ateities" spaustuvė South Bostone.

Tautinė Sandara atsirado po Amerikos lietuvių antrojo visuotinio seimo Brooklyne 1914 m. spalio 3 d. Idėjiniai principai buvo nustatyti Filadelfijos suvažiavime, kuris įvyko 1916 m. sausio 1 ir 2 d. Galutinai organizacija buvo apipavidalinta 1916 m. sausio 20 - d. d. Brooklyno suvažiavime. Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros programa buvo priimta trečiame suvažiavime 1916 metais spalio 19 - 22 d. d. Brooklyne.

Tikslas buvo šitaip išdėstyti: "ALT Sandara - tai organizacija, kuri rūpinasi lietuvių politikos ir kultūros reikalais Amerikoje ir Lietuvoje". Antras principas šitaip skamba: "Pirmiausia, aukščiausiu ir vadovaujančiu ALT Sandaros idealu yra tautiško savistovumo palaikymas irėjimas prie plačiausių demokratybės principų".

TAUTOS KLAUSIMU. Pirmiausias idealas "tautos - lietuvių palaikymas", reiškiamas ne tiek protu, kiek tautinės

Dr. ALGIRDAS M. BUDRECKIS - šio straipsnio autorius ir Sandaros Centro Valdybos vicepirmininkas. Istorijos Jaktaras, mokslinių veikalų autorius, spaudos bendradarbis.

Plačiau veikia LB., SLA (yra buvęs SLA pild. t. sekretorium ir reikalų vedėju), Lietuvos Vyčiuose, korp. Neo-Lituania, Am. Liet. Tautinei S-gai ir kt. Gyvena netoli Bostono.

gyvybės palaikymo instinktu. Sveiko proto įtekmė aiškiai matyti Sandaros programoje. "Trokšdami mūsų tautai kuo plačiausios liuosybės, mes einame visais tinkamais keliais prie etnografinės Lietuvos savistovybės su seimo vieta arba sostaine Vilniuje" (III principas). Bet sandariečiai tuo nemanė užgauti ar susiaurinti kitų tautų teisių. Priešingai - 1916 m. programos 9-tame punkte įrašyta, kad "Kiekviena tauta privalo turėti teisę spręsti apie savo likimą ir vidurinių susitvarkymą."

DEMOKRATĪJA. Sandara siekia ne vien savarankiškos Lietuvos, bet ir laisvos, demokratiškos Lietuvos. Demokratijos definicija, kuri geriausiai tiko anuometiniams sandariečiams, buvo paskelbta "Naujojoje Lietuvoje" Nr. 43 (1916m) atseit: "Demokratija - reiškia liaudies valdžią. Tai yra tos visuomenės surėdymas, kada liaudis - plačiosios darbo masės - pati savais reikalais rūpinasi, kada ji pati nustato visuomenės ir valstybės surėdymą, paskiria tam tikrus pildomuosius organus ir juose reiškia savo valią, savo norus, siekinius ir visą tai vykina gyveniman, turėdama omenyje visų reikalus."

Kad demokratijos principai būtų įgyvendinti, Sandara siekė, kad pagrindiniais Lietuvos įstatymais būtų užtikrinta: a) visų gyventojų pilna lygybė prieš įstatymus, b) sąžinės, spaudos, žodžio, susirinkimų ir susidraugavimo laisvė, c) demokratiškas valstybės sutvarkymas su lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų vyrų ir moterų.

Kad žmonės patys sau nekaustytų pančių ir kad savo reikalus taip tvarkytų, kad būtų nauda jiems ir visai šaliai, Sandara savo 1916 m. programon buvo įrašiusi tvarkos principus, būtent: 1) racionalus žemės klausimo išrišimas (su-prask: žemės ūkio reforma), 2) suvalstybinimas (nacionalizacija) ir "apmies-tinimas" (municipalizacija) visuomenės naudojamų įstaigų ar ūkio šakų, kaip antai, miškų, ežerų, geležinkelių ir kitų šviesos ir jėgų šaltinių bei susisiekimo įmonių, 3) progresyvi mokesčių sistema "nuo turto, pajamų, pelno ir palikimų".

DARBININKAI. Kas demokratas, tam negali nerūpėti darbo žmonių būvio pagerinimas. Savo socialinėje programoje Sandara nesilūlė jokių privilegijų ar pirmenybių darbininkams, bet reikalavo lygių su kitais visuomenės sluoksniais teisių ir tokių sąlygų, kad žmoniškai pragyventi. Sandara reikalavo, kad įstatymais būtų nustatyti darbo dienos il-gumo maksimumai, kad darbdavys per il-gu darbu nevargintų darbininko. Sandara taip pat reikalavo, kad būtų nustatyta minimalinio užmokesčio norma, kad darbininkų sveikata būtų prideramai ap-saugota. Sandaros programa skelbė, kad būtų įvestas "visuomenės lėšomis ap-draudimas nuo ligų, senatvės, suželdimų ir bedarbės". Sandara dėstė, kad nesu-sipratimai tarp darbdavių ir darbininkų tu-rėtų būti "rišami arbitracijos keliu". O kai negalima susitaikyti, tai Sandara pri-pažįsta teisę darbininkams streikuoti.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Sėimo, įvykusio 1976 m. gruodžio 4-5 d. d., Shoreham Americana viešbutyje, Washington, D. C., prezidiumas: kal-ba dr. Kęstutis Valiūnas, Vliko pirmininkas. Sėdi (iš kairės į dešinę) - prof. dr. Česlovas Masaitis, Seimo pirmininkas; prof. dr. Jonas Valaitis, jo pavaduotojas; Vaiva Vėbraitė - sekretorė. (Nuotrauka L. Tamošaičio)

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Sėimo, įvykusio 1976 m. gruodžio 4-5 d. d., Shoreham Americana viešbutyje, Washington, D. C., atstovai ir svečiai . Nuotrauka L. Tamošaičio

SOCIALIZMO KLAUSIMU. 1916 m. Sandara laikė socializmą (tiksliau, mark-sizmą) gryna teorija, idėja, nes kaip ir kokių turiniu turi būti socialistinė san-tvarka nėra aišku net socialistų ideolo-gų tarpe. Sandarai rūpėjo, kaip matyti iš programos, ne skambios frazės ar re-voliucinga retorika, o "didžiausio žmo-nių skaičiaus aukščiausiai galima gero-vė ir tobulybė - ir to užtenka".

TKYBOS KLAUSIMU. Tikėjimo ir sąžinės klausimuose Sandara, kaip ir ki-tuose gyvenimo klausimuose, laikosi de-mokratijos idealų ir pripažįsta pilną ti-kėjimo ir sąžinės laisvę. Penktasis su-formuluotas principas štai kaip aptarė ti-kybos klausimą: "Turėdami omenyje fak-tą, kad mūsų tautos žmonės išpažįsta į-vairius tikėjimus, mes tautininkai - de-mokratai, pagerdami kiekvieną tikėjimą išreiškiame visiems tikėjimams ir sąži-nės įsitikinimams tolerantiškumą. Su-prasdami tikėjimą, kaipo privatinę ir individualinę kiekvieno žmogaus nuosavy-bę, kurio, be skriaudos, negalima atmes-ti kitų pažiūrų žmonėms, mes geidžiame laikyti tikėjimą nuošaliai politiškojo ve-ikimo ..."

KULTŪRA. Sandara buvo sukurta ne vien politiniams darbams, ji taipogi turė-jo visuomeninius, socialinius ir kultūri-nius siekimus. Tai buvo konkrečiai nusa-kyta 1916 m. programos "Veikimo pama-tuose". Programoje pasakyta, kad Sanda-ra: 1. Platins Amerikos lietuvių tarpe tautiškai - politišką susipratimą raštu ir žodžiu, taipgi stengsis palaikyti kuo ar-timiausius ryšius su tėvyne; 2. kels kul-tūrinį ir medžiaginį lietuvių padėjimą vi-sais galimais būdais; 3. steigs įvairios rūšies mokyklas, knygynus, leis raštus, rengs paskaitas ir prakalbas, uždės kur-sus; 4. rems individualią, kaip ir koope-ratyvią iniciatyvą ekonominiame lietuvių gyvenime su tikslu medžiaginio mūsų tautos gėrbūvio pakėlimo; 5. rūpintis priaugančio jaunimo švietimu ir sveika-ta, stengtis padėti ir sušelpti neturtingą, bet talentingą mokslus einančią jaunu-menę; ir 6. rems visus darbus ir suma-nymus, kurie gali būti naudingi lietuvių tautai ir A. L. T. Sandarai.

Turbūt geriausių Sandaros apibūdinimą ir apibendrinimą mums suteikė Albi-nas Rimka, rašydamas: "Sandara yra plati demokratiškosios kultūros orga-nizacija, kuriai rūpi tautos lietuvių stės-palaikymas, žmonių gėrbūvio pakėlimas ir demokratybės auklėjimas, t. y.ėjimas prie tokios tvarkos, kur žmonių santy-kiai solidarumo principais tvarkytusi, kur nebūtų vietos žiauriam išnaudojimui, kur

kiekvienas žmogus savo gyvenimo pro-gą galėtų išnaudoti ir kur visi žmonės, lygiai kaip ir visos tautos, turėdamos lygias teises ir atlikdamos lygias parei-gas, taipgi lygiai galėtų naudotis ir vi-sais darbo, mokslo bei kultūros vai-siais, kame tik ir galimas pilnas atski-rų žmonių ir visos tautos išsivystymas bei demokratybės žydėjimas."

Kaip matyti, nors prabėgo 60 metų po Sandaros ideologijos išdėstymo, anų metų siekiai ir principai tebeišliko aktu-alus šiandien. Sandaros 1916 m. progra-mos nereikėtų reformuoti, o tiktai papil-dyti ir išplėsti.

PAVERGTOS LIETUVOS NAUJAS

"UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERAS"

Pasiekė žinia, kad Kremlius pasky-rė liūdnai pagarsėjusį Vytautą Zenkevi-čių naujuoju "užsienių reikalų ministe-riu". V. Zenkevičius praityje daug kartų okupantų buvo naudojamas, kaip sovietų agentas, įvairiems nešvariems darbams atlikti. Labiausiai jis pagarsė-jo prieš kelis metus, kai oponuodamas JAV delegatui prie Jungtinių Tautų kong. E. Derwinskiui šioje tarptautinėje are-noje šlykščiausiai laisvai kalbė angliš-kai, klausomos Lietuvos laikotarpį. Jis ten kalbėjo, žinoma, ne kaip Lietuvos, bet kaip Raudonosios Rusijos delegatas.

VIETON JACOB MALEK
OLEG TROJANOVSKI

New Yorką pasiekė ir pradėjo eiti savo pareigas naujai paskirtas Sovietų Ru-sijos delegacijos prie Jungtinių Tautų Še-fas Oleg Trojanovski, perkeltas iš Tokio. Savo laiku jis buvo eilė Sovietų diktatorių, ju tarpe ir garsiajam Chruščiovui, vertė-ju. O Trojanovski laisvai kalbė angliš-kai, nes savo laiku jo tėvui esant amba-sadorium Vašingtone, jis būdamas jau-nuoliu, lankė amerikiečių mokyklas ir kolegiją.

Paklaustas apie detante, naujasis am-basadorius, juokaudamas išsireiškė, jog rinkimai JAV jau praėjo ir žodį "detante" galima vėl vartoti.

KANADOS MIŠKAI

Kanada savo teritorijos ribose tu-ri dešimtąją dalį visų pasaulio miškų, tame skaičiuje vieną šeštąją - lapuočių. Mes galime tuo džiaugtis, kad popie-rius niekad nepritrūksime, nors mo-kėsimės už jį ir daugiau, negu ligi šiol.

SUKAKTUVININKAS

**ALEKSANDRAS
CHAPLIKAS**

Inž. Aleksandrui Chaplikui, Sandaros Centro valdybos pirmajam vicepirmininkui, š. m. sausio 1 d. suėjo garbinga 70 metų amžiaus sukaktis. Šia proga bent trumpai prisiminkime jo vieklą.

Jis gimė 1907 m. sausio 1 d. Latvijoje, Liepojoje, kur jo tėvas buvo valdininkas. Pirmasis pasaulinis karas jį su tėvais nubloškė į Peterburgą. Gi 1918 m. jie grįžo į Lietuvą. Jis mokėsi Alytaus gimnazijoje. 1921 m. gruodžio 21 d. jis atvyko į Bostoną pas savo dėdę Petrą Čapliką, žinomą Bostono lietuvių veikėją.

Čia Aleksandras baigė viduriniąją mokyklą ir Massachusetts Technologijos Institutą, kur 1932 m. gavo elektros inžinieriaus diplomą. Nuo 1935 iki 1952 metų dirbo Gillette bendrovėje.

Karo metu tarnavo JAV karo laivyne, išėjo į atsargą leit. komandieriaus laipsniu.

Vėliau iki 1967 m. jis tarnavo kaip civilis JAV oro pajėgų aprūpinimo įstaigoje ir iš jos išėjo į pensiją. Dabar gyvena So. Bostone su savo žmona Eleonora Norkūnaite, baigusia Bostono universitetą magistro laipsniu.

A. Chaplikas yra ilgametis SLA veikėjas ir SLA organizacijoje pasiekęs net centro vicepirmininko vietos.

Sandaroje jis yra centro ekzekutyviu vicepirmininku ir vietos Sandaros 7-tos kuopos pirmininku.

Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriuje Aleksandras ejo įvairias pareigas, šiuo metu yra skyriaus pirmininkas, o ALTos centro valdyboje - jau keilinta kadencija vicepirmininkas.

Jis daug veikia ir legionierių organizacijoje ir nekartą yra vadovavęs darbiaus postui.

Jis yra ilgametis So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos veikėjas, šiais metais išrinktas pirmininku.

Taip pat jis ir amerikiečių visuomenėje plačiai žinomas, lietuvių reikalais dalyvauja valdžios įstaigų delegacijose, drąsiai kalba aktualiais klausimais spaudos atstovams ir televizijai.

Inž. Aleksandrui Chaplikui šia proga linkime ilgiausių ir darbingų metų.

----- x -----

Aleksandras ir Eleonora Chaplikai sausio mėn. kuriam laikui žiemos atostogoms buvo išvykę į Pietų Ameriką - Lima, Peru. Jie ten prisiminė ir savo artimuosius pasiūsdami kortelės.

Aleksandras Chaplikas prieš daugelį metų Sandaros bankiete (Chicagoje) įteikė p. J u z e i D a u ž v a r d i e n e i dovaną nuo worchesteriečių, nes ji yra iš Worchesterio. Viduryje - Lietuvos Gen. Konsulas dr. Petras Daužvardis.

Ar jis turtingiausias lietuvis pasaulyje?

Iš žurnalisto rašytoju virtęs John Gunther, gimęs 1901 m. Čikagoje, prieš keletą metų mirė New Yorke. Jis parašė keilios knygos. Ypač populiarus vadinamoji „Inside“ 8 didžiulių knygų serija („Inside Europe“, „Inside USA“, „Inside Africa“ ir kt.) Apie Pietinę Ameriką jis netgi parašė dvi knygas: 1941 m. „Inside Latin America“ ir prieš pat mirtį „Inside South America“.

Pastarojį knygų, rašydamas apie vadinamąjį „pasaulio dugną“ (bottom of the world), o taip jis vadina pačias pietines Čilės ir Argentijos Patagonijos sritis, Guntheris tarp kitko pamini ir vieną lietuvių kilmės ten gyvenantį žmogų, plačiai Pietų Amerikoje žinomą turtuolį. Deja, jo vardas skamba ne lietuviškai, nes jis vadinasi Mauricio Braun.

Tasai Braunas esąs didžiulės bendrovės Ganadera Tierra del Fuego steigėjas. Ši bendrovė pačioj pietinėj Čilės srityj Punta Arenas ir Ugnies Žemėj turinti keletą milijonų akrų žemės, kur ganosi apie 900,000 avių. Braunas prieš daugelį metų vedęs ispanų kilmės prekybininko Menendez dukterį ir susilaukęs didžiulės šeimos. Kai prieš keletą metų minėjo auksinę savo vedybų sukaktį, jis turėjo net 47 vaikaičius, nors jo troškimas kažkodėl buvęs susilaukti 53 vaikaičių.

Svarbiausiam to didžiulės srities mieste Punta Arenas (tuo pačiu vardu vadinama ir visa sritis) Braunas turįs du didelius rūmus-palocius. Jų vienas esąs ypač įspūdingas, pastatytas pagal Viktorijos stilių. Seniau, kol dar nebuvo iškastas Panamos kanalas, Punta Arenas uostas buvo labai reikšmingas prekybos ir laivininkystės mazgas, nes jis kaip tik stovi Magelano sąsiaurio krante. Anais laikais tuo sąsiauriu vyko labai gyvas viso pasaulio laivų judėjimas. 1914 m. atidarius Panamos kanalą, Magelano sąsiaurio reikšmė labai sumažėjo.

Tačiau ne vien tik Pietinėj Čilėj esą Brauno turtai, jų dar daugiau esą Argentinoj. Keliautojai pasakoja, kad važiuojant iš Punta Arenas automobiliu į Buenos Aires, viso apie 13 šimtų mylių, ta kelionė dėl blogų kelių užtrunkanti iki 5 dienų, kiekvieną naktį galima nakvoti vis naujoje vietoj, priklausančioj Braunui. Ir dauguma Brauno šeimos narių gyvena Buenos Aires.

Įdomu, ar Argentinos lietuviai yra ką nors girdėję apie tą sinjorą Mauricijų Brauną, kuris, ko gero, gali būti pats turtingiausias lietuvis pasaulyje?

S. T.

**SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE
SPECIALUS VAJUS**

**45% NUOLAIDA PER PIRMUOSIUS METUS ★ NARIAIS PRIIMAMI NUO 1 IKI 70 M.,
NETIKRINANT SVEIKATOS**

- Šio vajeaus sąlygomis galima apsidrausti tik Class V-2 - tai yra viso amžiaus apdrauda, kuriai mokesčiai mokami per 20 metų. Apraudos dydis - \$2,000 arba \$1,000.
- Apsidrausti gali visi nuo 1 iki 70 metų amžiaus.
- Sveikatos patikrinti nereikia.
- Šio vajeaus metu apsidraudę gauna 45% nuolaidą nuo pirmųjų metų mokesčių ir 10% nuolaidą nuo sekančių 19-ikos

- metų mokėjimų.
- Po trijų metų garantuojama paliudymų pinigine vertė (Cash Surrender Value) ir apmokėta apdrauda (Paid up value).
- Šia apdrauda turi teisę pasinaudoti SLA nariai, jų šeimos, taip pat ir jų prieteliai - lietuvių draugai.
- Norint apsidrausti, reikia kreiptis į bet kurios kuopos Finansų sekretorių arba organizatorių telefonu ar laišku. Jis

- jums duos užpildyti ir pasirašyti Non-Medical pareiškimą taip pat sumokėti mėnesinius arba metinius mokesčius.
- Įsirašyti į SLA yra dabar geriausias laikas, nes Specialusis vajeaus tėsis tik 6 mėnesius ir specialūs pasiūlymai nebus pakartoti, todėl jais pasinaudokite dabar.
- Mums reikia didesnės gyvybės apdraudos, kadangi viskas brangsta.
- Apdrauda pradės galioti

- nuo sekančio mėnesio pirmosios dienos, kai SLA Centras jūsų aplikaciją bus aprobaavęs ir gaus jūsų pirmuosius mėnesinius arba metinius mokesčius.
- Jei Finansų sekretoriaus arba organizatoriaus adreso neturite ir jei jūsų artimoje aplinkoje SLA kuopos nėra, prašoma kreiptis į SLA sekretorę:
MRs. G. MEILIŪNAS
307 W. 30 Street
New York, N. Y. 10001

Laimingų Naujų Metų
Linkime Visiems Lietuviams
Sandaros 25-ta kuopa
Chicago, Illinois

Antanas Vaičaitis, pirm.
Marijona Zolpienė, vicepirm.
Grožvydas Lazauskas, sekr.
Juzė Gulbinienė, išdininkė

**HEALTHY FOOD
RESTAURANT**

Sveikas ir skanus lietuviškas maistas
Savininkė JULIJA BIČIŪNIENĖ

Visiems klientams ir draugams linki

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

3236 SOUTH HALSTED STREET
Chicago, Illinois 60608

Telephone: 326-2724

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

PLAYHOUSE, Inc.

RAYMOND A. VAITKUS
Member Men's Lodge #228

CHICAGO, ILLINOIS

2515 W. 69th
737-8762

LINKIME
VISOMS NARĖMS, RĖMĖJAMS IR
VISIEMS LIETUVIAMS
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1977 METŲ

**BRIGHTON PARKO LIETUVIŲ
MOTERŲ KLUBAS**

5 1/4% HIGH RATES 7 1/2%

PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS

PAID QUARTERLY AT

PER ANNUM
certificates
\$5000 or more
4 year min.

**BRIGHTON
FEDERAL**

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

4071 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60632

TEL: LA 3-8248

(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

6 3/4%

PER ANNUM
\$5000 or more
minimum
30 months

6 1/2%

PER ANNUM
\$1,000 or more
1 year min.

Laisvoji TRIBUNA

AR NE KEISTI REIŠKINIAI?

BOSTONAS, Mass. Dar ne taip seniai, gal prieš 30 metų patyrėme per radiją, spaudą ir net per televiziją, kad Sovietų Sąjungoje valdžia atimdavo vaikus nuo tėvų ir juos išsiųsdavo į valdžios nurodytas mokyklas. Čia tėvai neturėjo jokio balso.

Dabar, 1975 - 1976 metais panašiai vyksta Bostone ir kituose Amerikos miestuose. JAV federalinė valdžia paima vaikus nuo amerikiečių tėvų, tėvams įsako, kur jų vaikai privalo mokytis. Ir čia tėvai neturi jokio balso. Ar šis reiškinys nėra panašus, kurį ne taip seniai JAV spauda pasmerkė, kaip Sovietų totalizmą?

Kas atsitiko su JAV konstitucija ir jos civilinių teisių priedais? Pagal konstitucijos penktąjį straipsnį, tūkstantis septyni šimtai aštuoniasdešimt devintais metais JAV kongresas pasiūlė ir pasirašė šį pagrindinį įstatymą su 12 straipsnių bei civilinių teisių priedais. Valstijų leigslatūros ratifikavo šią konstituciją. Tarp JAV Konstitucijos signatarų buvo šie valstybės vyrai: John Hancock, Benjamin Franklin, John Adams (Senato pirmininkas), Frederick Augustus Muhlenberg (Atstovų Rūmų pirmininkas). Jeigu jie žinotų, kaip JAV Konstitucija su priedais yra piktnaudžiama atimti vaikus nuo tėvų, tai jie tūkstantį sykių apsiverstų savo karstuose.

Nejaugi JAV valdžia pasidarė tokia galinga, tokia arogantiška, tokia abejinga Jungtinių Valstijų gyventojų norams ir jausmams, kad ji nesiskaito su Konstitucija. Nejaugi JAV valdžia diktuoja Bostono (ir kitų miestų) gyventojams, kad Valstybė turi teisę atimti vaikus, kilnoti juos iš vienos mokyklos į kitą be tų vaikų tėvų sutikimo ar noro? Ar teisinga nesiskaityti su tėvų meile ir susirūpinimu, ar teisinga ignoruoti net pačių vaikų jausmus ir teises?

Ar šitoks elgesys su mokiniais sutam-

pa su laisvėmis, kurias garantuoja JAV Konstitucija ir jos priedai? Ar JAV piliečiams, kurie sudarė tobulą uniją, įvedė teisingumą, užtikrino vidaus santauką ir puoselėja bendrą gerbūvį", yra užtikrinta laisvės palaima sau ir savo vaikams?

Vyr. teismo organai turėtų atkreipti tinkamą dėmesį į mūsų ir mūsų vaikų svarbiausią turtą - į mūsų laisvę.

Aleksandras J. Chaplikas

Laiškas Redakcijai

Daug Gerbiamas Sandaros Redaktorium, Turime būtina reikalą kreiptis į Tamstą su prašymu, kad patalpintumėt Jūsų redaguojamame laikraštyje mūsų "Atvirą laišką Draugui". Tas laiškas buvo išteiktas Draugo redakcijai dėl jame atspausdinto ir su tiesa prasilenkiančiu Vl. Ramojaus Straipsnio "Kunigas užpultas prie altoriaus", kuriame primetami visai nebūti žiaurumai nuvykusiai visuomenės veikėjų delegacijai, su prašymu, kad nebūtų rodomi Jaunimo Centro patalpose, Chicagoje, komunistų propagandiniai filmai.

Visuomenės veikėjų delegacijos pas Jaunimo Centro pirmininką kun. Alg. Kezį vardu, tos delegacijos dalyvis.

Su pagarba (pas.) Juozas Bagdžius
Chicago, Ill. 1976 m. gruodžio 22 d.

"Atviras laiškas Draugui.

Gruodžio 13 d. "Drauge" yra Vl. Ramojaus straipsnis: "Kunigas užpultas prie altoriaus". Viskas nuo pradžios ligi galo jame yra iškreipta, melaginga ir jo tvirtinimas, kad "jie elgėsi pikčiau, nei okupuotos Lietuvos ateistai" yra biaušus šmeižtas.

Delegacija nuoširdžiai prašė kun. Kezį neberodyti iš Maskvos atsiųstų kontraversinių filmų, nes jėzuitų namai, lietuvių aukotais pinigais įkurdinti Lietuvos kultūrai kelti, auklėti jaunimą patriotinėje dvasioje, o ne demoralizuoti.

Delegacija kun. Kezį rado parodų kambaryje prie stalo, o ne prie altoriaus. Kun. Kezys buvo paprasto aprangoj, o ne liturginiuose rūbuose. Vladas Ramojus ten nedalyvavo.

Delegacijos nariai, kurie dalyvavo pas kun. Kezį buvo šie: 1. J. Bagdžius, 2. J. Tijiūnas, 3. K. Povilaitis, 4. St. Grigaravičius, 5. J. Kreivėnas, 6. K. Runimas, 7. L. Dubauskienė, 8. Pr. Budvytis, 9. E. Smilgyis ir kiti".
Chicago, Ill. 1976 m. gruodžio 22 d.

SANDAROS SKAITYTOJAMS
Atsiprašome, kad dėl vietos stokos ši numerį negalėjome išleisti kaip kurių nuolatinį skyrių: TMD, Šeiminkėms, Soc. Draudimo, Sandaros Spaudos Fondui aukotojų ir kt.
Šiomis dienomis iš spaudos išleista ir vasario mėn. numeris. Kitus numerius stengsimės išleisti laiku, t. y. kiekvieno mėnesio pradžioje.
Jūsų SANDAROS RED. IR ADM.

Pulk. šaulių M. Kalmantą palaidojus

1976 m. lapkričio 13 d. iš Chebanse, Ill. St. Mary and Joseph kapinių buvo parvežti velionio Mykolo Kalmanto palaikai į Sv. Kazimiero lietuvių kapines Chicagoje ir palaidoti. Jo palaikus nutarė perkelti Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė ir LKVS Ramovė, kad galėtų visomis progomis lankyti jo kapą.

Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčioje įvyko gedulingos pamaldos už velionio sielą. Kapinėse iškilmingas laidotuves vedė teis. A. Budreckas. Religines apeigas atliko kun. kleb. A. Zakarauskas. Prie kapo kalbėjo LSST garb. narys V. Išganaitis kuris prisiminė velionio nuveiktus darbus Lietuvai ir Šaulių S-gai. Ramovenų vardu kalbėjo kapt. A. Juškevičius, skautų vardu - V. Rupinskas.

Velionis priklausė Vytauto D. šaulių rinkinei. Jos vardu atsisveikino Alg. Budreckas šiais žodžiais: „Mirtis uždaro - užverčia tik asmens gyvenimo paskutinį lapą. Mirtis uždeda savo šaltą ranką tik ant velionio plakančios širdies.

A. A. Pulk. šaulio Mykolo Kalmanto laidotuvės šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje. (Nuotrauka Ciprijono Genučio)

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4% a year
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2%
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

A. VILIMAS
MOVING
ĮVARIŲ ATSTUMŲ
823 W. 34th PLACE
CHICAGO, ILL.
TEL.: FRontier 6-1882

LAIMINGŲ NAUJŲ 1977 METŲ!
BRUNO KLEMKA
Home Builder and General Contractor
10040 So. Kilpatrick
Oak Lawn, Ill.
Telef.: 424-3810

LAIMINGŲ 1977 METŲ
IR GEROS SĖKMĖS L I N K I M E
VISIEMS ORGANIZACIJOS NARIAMS
Marquette Parko Lietuvių Namų
Savininkų Valdyba

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING PLACE
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. - 9 v. r. iki 8 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. - 9 v. ryto iki 5 v. vak
SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. - Trečiad. uždaryta
7 3/4% Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000
6 1/2% Mokama už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000
5 1/4% mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami kas 3 mėnesiai

Nuo 1914 Metų
Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą.
Mes norėtum būti Jums naudingi ir teityje.
Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00
FRANK ZOGAS President
5 1/4% paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum \$5,000
7 1/2% All accounts compounded daily - Passbook Savings

ISIGYKITE PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ
SUSISIEKIMUI PRIEMONĘ
Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausias pirkimo sąlygas
Atvykite pamatyti naują mažą Chrysler *Cordoba* ekonomišką iki 22 mylių gallonu

Cordoba 2-Door Hardtop
Sutaupysit iki \$2,300.00 pirkdami 1975 metų Chrysler ar Plymouth.
Turime jaunuoliams mašinų: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taipgi importuotų įvairių kainų. Pradedant nuo \$50.00. Mūsų dirbtuvė prityrę mechanikai pataisys karoseriją (Body), sparnus (Fenders) ir sureguliuos motorą
BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer VI 7-1515
Seniausias automobilių pardavėjas Chicagoje, gerbiamas virš 50 metų.

SVEIKATA BRANGUS TURTAS

Rašo Dr. A. J. Gusenas

SIRDIES APSAUGA

American Heart Association atlikti bandymų tyrimai rodo štai ką: ištyrus 4,120 rūkiočių vyrų buvo surasta, kad tie, kurie rūko daug cigarečių, juos paličia širdies smūgiai tris kartus dažniau, negu tuos, kurie rūko cigarus ir pypkes.

Skaitlinės rodo, jog apie 80,000 vyrų, nuo 40 iki 65 metų amžiaus nelaiku nuo širdies smūgio miršta, dėl didelio cigarečių rūkymo.

Rodos, kad žmogaus širdis yra viena iš geriausiai sukonstruotų mechanizmų, kuriam kitu lygus dar nepavyko padaryti. Nors, nūdien ir bandoma sumontuoti dirbtinę širdį, kuri galėtų pakeisti žmogaus natūralinę, kol kas to padaryti dar nepavyko. Taipgi ir ne vyksta širdį persodinti vieno žmogaus kitam. Tiesa, kad nūdien širdį persodina vieno žmogaus kitam, bet neilgai jis gyvena — miršta. Visi atlikti bandymai, kol kas dar nedavę teigiamų sėkmių. Neatrodė, kad iš tų šiaudų bus grūdai!

Širdis, kraują pumpuoja dieną ir naktį be perstojo, be atvangos iki visiškai pavargsta. Ir tik jai stabtelejus nors sekundei poilsui, žmogus užmiega letargos miegu amžinai.

Širdis rūšiuojama į keturius skyrius: du kairėje ir du dešinėje pusėje. Tarpe širdies skyrių yra vožtuvai, kurie užsidaro iš apačios. Iš viso kūno dalių, nešvarus kraujas subėga į širdies dešinę pusę, o iš ten į plaučius dėl išvalymo (oksiginavimo), oksiginuotas kraujas grįžta atgal į širdį, o iš ten į didžiąją kraujagyslę (aortą), kuri kraujagyslių tinklą jį išnešioja po visą kūno sistemą, aprūpindama švairiu, gaiviu krauju viso kūno ląsteles ir audinius.

Amerikoje, kasmet milijonas žmonių miršta nuo širdies ir aukšto kraujo spaudimo ligų. Penkiasdešimt procentų jų miršta pirmiau negu pasiekia stacionarę.

Didžiūma žmonių miršta nuo širdies ligų, tarpe 35 ir 60 metų amžiaus. Chicagoje kasmet 23,000 su viršum žmonių miršta nuo įvairių širdies ligų. Tiek miršta, o kiek jų serga, niekas ir nežino...

Širdies smūgiai prasideda labiausiai nuo Coronary heart disease. Dr. J. M. Smith sako štai ką: Coronary heart disease nėra pagydomi, bet galima nuo jų apsisaugoti.

Dr. Albert J. Miller — kardiologas ir Northwestern University Medical school profesorius, sako štai ką: Širdies smūgio apsaugai, būtina kiekvienam savo širdį patikrinti bent vieną kartą į metus.

Pagal Chicago Heart Association, didžiūmoje širdies ligų priežastys yra sekančios:

1. rūkymas ir alkoholis (70 procentų).
2. Aukšto kraujo spaudimas — cholestrol.
3. Apkūnizmas — širdies apaugimas taukais nuo riebiųjų, saldžiųjų valgių, birgalinių gėrų.
4. Blogi dantys ir dantenos, kiauiri ir akli pūliniai, kurių nuodingieji bakterijų perų židiniai esti giliai žandikauliuose pasislepia.

Brangieji, naudokite mažiau riebiųjų, saldžiųjų valgių, birgalinių, alkoholinių gėrų, rūkymo ir druskos. Tada mūsų širdis ir bendra sveikata bus geriausiai stovyje!

Mirė dr. J.J. Bielskis

1976 m. gruodžio 26 d., širdies smūgio išstiktas, mirė Lietuvos generalinis konsulas Los Angeles dr. Julius Jonas Bielskis. Velionis yra daug nusipelnęs atgaunant Lietuvai nepriklausomybę. Nuo 1923 m. liepos 16 d. veikė kaip konsularinis agentas, o 1924 m. vasario 9 d. JAV vyriausybės buvo pripažintas Lietuvos konsulu New Yorke (pirmasis Lietuvos konsulas JAV). 1926 m. lapkričio mėn. buvo iš konsularinės tarnybos pasitraukęs, bet 1939 m. grįžo kaip Lietuvos garbės konsulas Los Angeles, 1966 m. sausio 5 d. buvo paskirtas Garbės generaliniu konsulu, kuriuo išbuvo iki mirties.

J. J. Bielskis buvo gimęs 1891 m. sausio 6 d. Tytuvėnuose, Raseinių apskrityje.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Pirma negu ją atmesti, iš tikrųjų, verta nuodugnai iširti, o ne vien laikyti pasiskaitymui. Be to, žmogui dar niekad nebuvo pateiktas kitas geresnis išaiškinimas apie žmogaus pradžią ir likimą, nors ir evoliucininkai yra pateikę priešingų nuomonių.

Pirmose Mozės Knygose Aprašymas apie Sutvėrimą. (1-Mozės, 1:26-28) Biblijos aprašymas apie sutvėrimą, ir Edenio Daržą, apie žmogaus puolimą, tapo dideliu evoliucininkų kritikos dalyku. Bet šiuo reikalu pastaruoju laiku daugelis mokslininkų linksta kiton pusėn.

Mirė A. Grišonas -

Lietuvos atstovas Pietų Amerikoje

Sausio 1 d. mirė ir kitą dieną buvo palaidotas Anatolijus GRİŠONAS, diplomatas, Lietuvos atstovas Urugvajuje. Buvo gimęs 1902 m. Kijeve, nuo 1930 m. dirbo Lietuvos konsulate Buenos Aires, Konsulatui persiorganizavus į pasiuntinybę, buvo konsularinio skyriaus vedėju. Pasiuntinybė vėliau persikėlė į Urugvajų, kur, ministrui K. Graužiniui mirus, jį perėmė jo pareigas kaip charge d'affaires

A. GRİŠONAS

REMKITE "SANDARĄ" ir visus tuos, kurie skelbiasi Sandaros laikraštįje

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MAURAGAS

Realtor

Lietuvis - Antanas L. MAURAGAS REALTOR 1535 - 13th Street No. St. Petersburg, Florida, 33704 Tel. 813 - 894-6911.

Maloniai patarnaus lietuviams, norintiems namų pirkti ar parduoti.

Savininkas JUOZAS ANKUS

BALTIC BAKERY

467 SOUTH HERMITAGE AVENUE

Chicago, Illinois

Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET

Chicago, Illinois

Tel. 737-6784

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime visiems

JOHN G. EVANS

ŠEIMA

MR. & MRS. JOHN G. EVANS Jr.

MR. & MRS. STANLEY P. EVANS

LINKI VISIEMS LIETUVIAMS LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Neolituany Orkestras

ALGIS MODESTAS - vadovas

6456 So. Talman Ave. Chicago, Illinois, 60629 Telefonas: 776 - 5383

PASKAITOS IR TYRINEJIMAI ŠVENTO RAŠTO

atsibūna kiekvieną sekmadienį, svetainėje Y. M. C. A., 6235 So. Homan Ave., prie 63rd Sr., nuo 10-12 v. r.

Kviečiame visus, Tiesos ieškančius.

Įėjimas nemokamas, kolektų nėra.

Švento Rašto Tyrinėtojai

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai

6845 SO. WESTERN AVENUE

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3854 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-8672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, PALO Hills, ILL. 874-4410

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3318 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS

1448 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003
TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE

KAS NAUJO CHICAGOJ

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

ČIKAGA GEDI MAJORO DALEY

Pačių švenčių išvakarėse, praėitų metų gale, ištiktas širdies smūgio, ši pasauli apleido ilgametis Čikagos mēras Richard Daley, išvaldęs milijoning metropoliją ištisus 21 metus. Turėdamas savo rankose Čikagos miesto ir Cook apskrities demokratų partijos valdžią, velionis galėjo įgyvendinti daugelį siekių. Labiausiai jis pagarsėjo, kai 1960 m. J. Kenedžiui labai maža persvara padėjo įveikti R. Niksoną, laimint Illinois steigtą. Prez. Johnsono laikais jam buvo siūlomas federalinės valdžios postas. R. Daley atsisakė, pareikšdamas: "I am just local boy".

Po R. Daley mirties nenorėta tęsti tos pačios taktikos. Majoru šiai kankencijai užbaigti išrinktas 11 distrikto aldermanas Michael Bilandic, kroatų kilmės, teisininkas, o Cook apskrities demokratų pirmininku - lietuviams gerai pažįstamas George Dunne.

MÉRAS M. BILANDIC SUSITIKO SU ETNINĖM GRUPĖM

CHICAGO, ILL. Naujasis mēras Michael Bilandic Bismark viešbutyje buvo sukviėtes Čikagos etninių grupių radijo, spaudos ir televizijos atstovus. Pabūvio šeimininku buvo miesto valdybos parengimų skyriaus šefas, pulkininkas Raley, kuris svečiams pristatė naująjį mērą. Mēras M. Bilandic, nuoširdžiai pasveikinęs gausius svečius, kvietė dariniai bendradarbiauti su miesto valdžia, išlaikant kaimynystes.

Pabrėžęs savo kroatiską kilmę ir prisiminęs anuos laikus, kai jis būdamas vaikas, kroatų mokykloje mokėsi savo gimtosios kalbos, jis susigyveno ir gerai pažįsta gražias įvairių tautų tradicijas. Mēras kvietė ir toliau jas puoselėti, reikštis Čikagos visuomenei. Jis užsiminė, kad miestas taip pat ta kryp-

M. Bilandic kalba, išrinkus jį mēru

timi veiks, ateinančią vasarą Navy Pier sudarydamas galimybes su tokiomis programomis reikštis įvairioms etninėms grupėms.

Šio pobūvio, įvykusio sausio 14 d., dalyviai buvo apdovanoti knyga "Historic City". Dalyvavo šie lietuvių spaudos atstovai: Naujienų - Martynas Gudelis, Sandaros - Edvardas Boreiša, Draugo - kun. dr. Juozas Prunskis. Taip pat dalyvavo ir lietuvių radijo valandėlių vadovai.

GEGUŽĖS MĖN. 22 DIENĄ ĮVYKS SANDAROS PAVASARINIS POBŪVIS - GEGUŽINĖ

Lietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje
Kviečiame visus su draugais gausiai dalyvauti

Trumpos žinios

- LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO metinis susirinkimas įvyko pereinū metų lapkr. 28 d. Jono Stilio salėje, 4346 s. Calif. Ave. Pirm. Paul Masionis pravedė susirinkimą. Susikaupimu prisiminti mirę nariai: Antanas Jusas ir Julia Kazakauskas. Priimtas naujas klūbo narys Antanas Lembergas. Išrinkta klūbo valdyba 1977 metams: pirm. Povilas Masionis, vicepirm. Adeline Gedvila, nutarimų rašt. Rožė Didžgalvis, finansų rašt. Herman Danta, kontrolės rašt. Josephine Masionis, išd. Matt Povilaitis, koresp. R. Didžgalvis, knygų revizijos kom. A. Casey, J. Povilaitis, P. Dovidauskas. Klūbas nutarė pasveikinti švenčių proga Sandarą, Naujienas, Sophie Barcus radio leidėją ir veteranus. Sekantis klūbo susirinkimas buvo sausio 23 d. (Rožė Didžgalvis, kor.)
- AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ PASALPOS KLŪBO metinis susirinkimas įvyko sausio 16 d. Chicago Savings patalpose. Dėl šalto oro narių atvyko mažai. Ten pat įvyks kitas susirinkimas vasario 20 dieną. (Rožė Didžgalvis, koresp.)
- LIETUVIŲ CRAFTSMEN KLŪBAS gerai gyvuoja ir auga. 25 - kių metų veiklos proga, klūbas rengia BANKIETŲ kovo 12 d. Lietuvių namuose, 64th ir Kedzie. Jau virš 200 bilietų išparduota. Visi klūbo nariai yra masonai. Šių metų klūbo valdyba: Algis Modestas, - prezidentas, Stan Strokas vice-prazidentas, W. Robert Sebastian - raštininkas ir Stanley Mitchell - išd. Savo veikla daug yra pasižymėję nariai: Vyto Uznys, dr. V. Dargis, John Drevin, Vyto Yankus, Tony Powell, Matt Baty, P. Dapser, H. Cepulionis ir kt. (W. B. Sebastian).
- THE KNIGHT OF LITHUANIA (Lietuvos Vyčiai) Brighton Parko 36 sk. ren-

NAUJA LIETUVIŠKA RADJO PROGRAMA
"LIETUVOS AIDAI"

Veikia iš šių stočių:

PENKTADIENIAIS 9:30 - 11 val. vakaro
WOPA 1490 AM Banga

SEKMADIENIAIS 9:30 - 10 val. ryto
WJOB 1230 AM Banga

iš Hammond, Ind., gerai girdima
Chicagoje, Jolietė, Lemontė, Kankakee,
Michigan City ir ktr.

Kazė Brazdžionytė

Programos vedėja

gia šokių vakarą vasario 26 d. Dariaus Girėno Posto salėje, 4416 So. Western Ave. Bus gera programa. Pradžia 8:30 p.p. Stalus užsisakyti pas Marilyn Harding telef. 656-5366. (C. Stachyra).

● ALT posėdy nutarus, pirm. dr. K. Bobelis pasiuntė raštą lietuvių jėzuitų provinciolui kun. G. Kijauskui. Rašte pažymimi jėzuitų ir Jaunimo Centro Chicagoje nuopelnai lietuvių, bet taip pat atkreipiamas dėmesys, kad Jaunimo Centre rydymas okupanto kontrolėje pagamintų filmų yra surištas su daugeliu negerovių ir prasoma ateityje neleisti tam panaudoti Jaunimo Centro, patriotų lietuvių lėšomis sukurtą. (ALT informacija)

● LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ metinis susirinkimas Chicagoje įvyko sausio 30 d. Šiais metais jokių rinkimų nebuvo, bet tik informacija. Pageidauta, kad metiniai susirinkimai būtų daromi ne žiemą, bet pavasarį, kada šiltesnis oras.

● ONA KALVAITIS iš Clevelando buvo atvykusi į Chicago pas p. Bertašius, Brighton Parke. Čia jai teko paskaityti Sandarą ir jai labai patiko. Todėl ji užsisakė Sandarą šiemet metams.

● SOFIA PALONIENĖ iš Cicero, Kalėdų proga, užsakė Sandarą savo draugams St. ir Irenai Pranskevičiams.

● Iš draugų gauta žinia, - Floridoje mirė ANTANAS TULYS. Jį plačiau paminėsime sekančiame Sandaros numeryje.

● MARGUTIS vėl tęsia savo radio programą nuo pirmadienio iki penktadienio, nuo 7 val. iki 8 val. ryto, FM 97 bangomis.

Chicago Savings Offers You A Choice Of These Beautiful

COLOR TV SETS

WHILE YOU EARN 6½% to 7¾% PER ANNUM
*IN OUR SPECIAL ACCOUNT

17" Diagonal COLOR

With \$1,500

You can have this 17" RCA XL-100 COLOR TV... and your money grows to \$1,897 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,283.06 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,558.48 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,691.09 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$21,024.81 in 1 year.

19" Diagonal COLOR Remote-Control

With \$1,500

You can have this 19" RCA XL-100 COLOR TV... with Remote Control... and your money grows to \$1,695.54 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,112.23 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,408.95 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,551.99 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$20,890.22 in 1 year.

MES KALBAME LIETUVIŠKAI

Enjoy Your TV NOW PLUS

EARN INTEREST

*Funds must remain in this special account for term of certificate. From your deposit, we deduct the cost of the item, but the interest you earn pays for it, plus gives you an additional gain of 6½% to 7¾% on your full deposit. Federal regulations require substantial interest penalty for early withdrawal.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

DES PLAINES OFFICE:
1065 OAKTON STREET
DES PLAINES, ILLINOIS 60018
TELEPHONE: 297-0720

ALMIRA OFFICE:
3424 WEST NORTH AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60647
TELEPHONE: 489-3113

MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636 TELEPHONE: 476-7575

Laimingų Naujųjų Metų!

LINKIME KLUBO NARIAMS, SVEČIAMS IR
ATOSTOGA UTOJAMS

MIAMI AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Laimingų Naujųjų 1977 Metų giminėms,
visiems nariams, rėmėjams, draugams
ir pažįstamiems

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ 228-TA VYRŲ KUOPA

ALGIRD BRAZIS, President
ARNOLD BRAZIS, Vice President
JOHN DREVIN, Treasurer
VYTO UZNYS, Financial Secretary
SAULIUS STROKAS, Recording Secretary
BRUNO GRAMONT, Trustee
VYTO KANTRIMAS, Trustee

Grand Shores BEACH FRONT HOTEL

Sveikiname savo prietelius ir visus lietuvius patriotus, ir linkime nepalūžti per Naujuosius 1977 Metus, siekiant Laisvės Lietuvai!

Mykolas ir Petronėlė Karaičiai

17350 Gulf Boulevard
St. Petersburg, Florida 33708
Telephone 813-391-9753

LIETUVOS GENERALINĖS KONSULĖS
PADĖKA

Ivykus nelemtam susižeidimui, ir laike ilgai užtrukusio gijimo periodo, organizacijų valdybos bei atstovai ir skaitlingi mielieji tautiečiai paguodė mane ir išreiškė širdingą užuojautą dėl mane ištikusios nelaimės. Nepajėgdama visiems asmeniškai padėkoti, pasinaudoju gerosios, paslaugios "Sandaros" skiltimis padėkos išreiškimui.

Širdingai dėkoju visiems lankiestams mane ligoninėje ir namuose. Dėkoju už mano intencija skirtas Šv. Mišias ir maldas, už gausybes gėlių ir dovanų atsiuntimą, už šiltus greito pasveikimo linkėjimus žodžiu, raštu, kortelėmis ir už pasiūlytą bei suteiktą talką mano negalavimo metu.

Visiems - visoms esu giliai dėkinga.

Juzė Daužvardienė
Lietuvos Generalinė Konsulė

Mieli Tautiečiai,

Tegu Lietuvos žmonių kančia okupacijoje paskatina mus visus gausiai dalyvauti Vasario 16-tos minėjimuose, reiškiant protestą prieš Lietuvos pavergimą. Savo veikla ir aukomis remkime Lietuvos laisvinimo pastangas. Įvertinkime, kad jau ketvirtas dešimtmetis Jungtinėse Amerikos Valstybėse Amerikos Lietuvių Taryba, apjungianti visų pasauliečių, visų politinių įsitikinimų lietuvių, vadovauja Lietuvos laisvinimui.

Paremti šias pastangas, siųskime Vasario 16-tos aukas Amerikos Lietuvių Tarybai iš anksto, arba įteikime aukas per 16-tos minėjimus. Kitomis progomis nepamiršdami paremti ir tuos veiksnius, kurie išveivijoje vadovauja kultūrinuose ir šalpos uždaviniuose.

Tik dirbdami iš vieno, tik remdami pastangas kiekvienos institucijos, dirbančios savoje srityje, mes pasiekime laimėjimo, atlikdami savo užduotį išveivijoje ir siekdami laisvės brangiai Lietuvai.

Jonas Talandis, Pirmininkas
AMERIKOS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ
FEDERACIJA

LIETUVOS ATSTOVO, DR. S. A. BAČKIO,
SVEIKINIMAS JAV LIETUVIAMS
NAUJŲJŲ 1977 METŲ PROGA

Lietuvos Pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu visus JAV lietuvių Naujųjų 1977 Metų progą.

Reiškiu gilią padėką spaudai, veiksniams, organizacijoms ir pavieniams lietuviams už palankumą ir atodairą Lietuvos Diplomatines ir Konsularines tarnybos atžvilgiu.

Pradedant Naujuosius 1977 Metus, linkiu visiems sėkmės tiek asmeniškai, tiek žygiuose Lietuvos reikalais, kad iš Tėvynės pasiekią mus balsai LAISVĖS LIETUVAI būtų ir mūsų visų vieningas šūkis.

Washingtonas, 1977. I. 1 d. Dr. S. A. Bačkis,
Lietuvos Atstovas

SESĖS IR BROLIAI LIETUVIAI
Į VIENYBĘ!

Su atvira ir pilna meilės lietuviška širdimi šaukiame jus į vieningą darbą lietuviškos kultūros ir lietuviybės išlaikymo srityse ir laisvės kovai mūsų tėvų žemei, vadovaujant VLIK ir ALT.

Lietuvių bendruomenės darbo barai yra platus: tik nuoširdžiai surenkime pečius ir tuo užtikrinsime mūsų politinio pavergtos Tėvynės vadavimo veiksmus, sudarydami jiems stiprų ir pastovų užnugarį. Lietuviybės išlaikymas išveivijoje yra aukščiausias mūsų uždavinys ir pirmoji pareiga. Tarpusavis sugyvenimas ir vienybė yra pagrindinė garantija mūsų darbu pasisekimui.

Darbo pasidalinimas sritis: Tėvų Krašto vadavimas — Altas ir Vilkas, vargstančiųjų sesių ir brolių šalpa — Balfas, gi kultūros ir švietimo puoselėjimas, lietuviybės išlaikymas JAV-Lietuvių Bendruomenė. Bendradarbiavimas vieny su kitais, bet ne konkurencija sugrąžins mums vienybę ir darbų našumą.

Mes nepripažįstame ir kritikuoju bet kokį bendradarbiavimą su okupantu ir ateityje.

Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės konferencijos priimtas federaciniais pagrindais sudarytas naujasis JAV LB statusas užkerta kelią atskiros grupės įsigalėjimui Bendruomenės vadovybėje, iškelia reikšmę paskirų jau senai veikiančių organizacijų, sudaro sąlygas veikimui seniūnijose ir garantuoja tinkamas sąlygas bendro darbo derinimui.

Tad, Vasario 16 proga kviečiame visas lietuviškas organizacijas ir kiekvieną pavienį lietuvių jungtis į atstatytos Lietuvių Bendruomenės suderintą ir vieningą darbą ir stipriai paremti ALT pinigine auka.

Valio viena ir vieninga — JAV Lietuvių Bendruomenė!
Valio mūsų sąjungininkė ir mūsų svetinga Amerika!
Valio kovojanti ir būsimoji Nepriklausoma Lietuva!

JOSŲ JAV REORG. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Dr. V. P. Dargis, Valdybos pirmininkas
Augustinas Orentas, Sekretorius
Dr. V. Plioplys, Tarybos Prezidiumo Pirm.
Antanina Repšienė, Sekretorė

Žemaičių Kultūros Klubas

Žemaičių Kultūros Klubas turėjo susirinkimą, sausio 19 d. p.p. Lietuvninko svetainėje - Gintaras.

Prisirinko didokas būrys narių, ir ta proga apsimokėjo nario mokestį.

Buvo peržiūrėta praeitų metų klubo veikla ir stovis. Revizijos komisija apie visa tai padarė pranešimą, kuris narių buvo priimtas su pagyrimu valdybai.

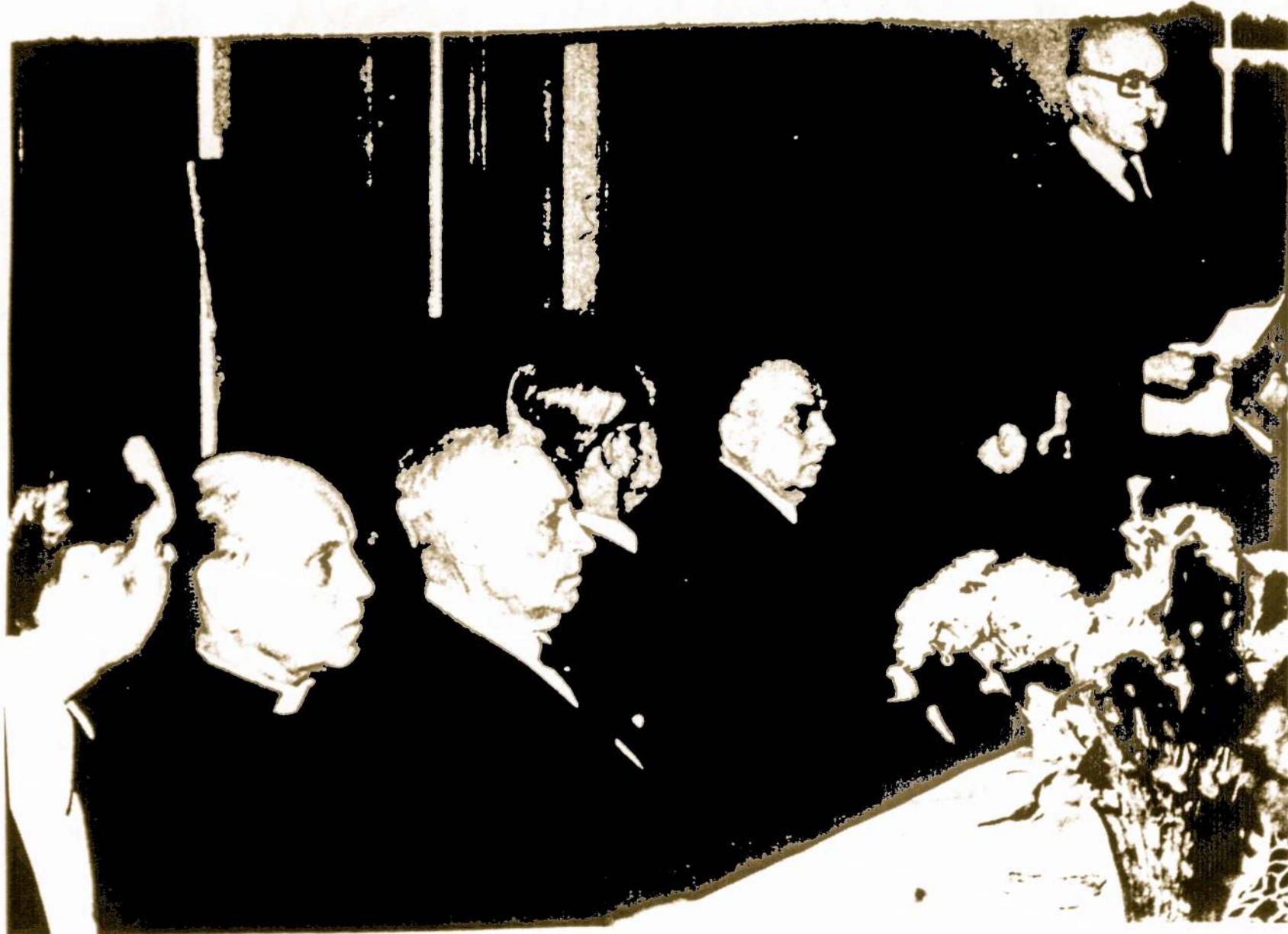
Vienos minutės susikaupimu buvo pagerbtas miręs klubo narys V. Juška. Klubo nariams pageidaujant, nutarta susirinkimus daryti rečiau, negu kad buvo daroma praeityje, būtent, kas antiras mėnuo pradėdant: vasario, balandžio, birželio, rugsėjo mėn. ir t.t.

Žemaičių vadovybė sekantiems susirinkimams yra išsinuomavusi visiems metams Šaulių Namuose, kur anksčiau vadinosi - Hollywood Inn, ten kur klubas buvo sutvertas prieš keturias desimtis metų.

Buvo perskaitytas laiškas, gautas iš Vyčių apie rengiamą jų banketą ir jame dalyvavimą.

Sekantis susirinkimas bus Vasario 16 d. Šaulių namuose. Po susirinkimo - vaišės.

Klubo korespondentas
Juozas Skeivys

Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos minėjimas buvo š. m. sausio 16 d., Woodhavene, N. Y., Christ Congregational bažnyčioje ekumeninės pamaldos, kurias atliko kun. K. Pugevičius ir evangelikų kunigas, vietoj sergančio kun. P. Dagio, latvis kun. Zarinš. Po pamaldų persikėlė į parapijos salę, kur buvo atlikta tai dienai pritaikyta programa. Dr. J. Stiklorius iš Philadelphijos kalbėjo apie Liudviką Rėzą, minint jo 200 metų gimimo sukaktį. Paskaita parengta rūpestingai ir įdomiai perduota. Publika labai šiltai priėmė. Be to, J. Audėnas pristatė Lietuvos Tyrimų Instituto išleistą III-jį tomą apie Mažąją Lietuvą. Vėliau sekė pabendravimas prie kavutės, kurią parengė parapijos moterų ratelis. Nuotraukoj iš kairės: A. Jankauskas, kun. R. Zarinš, J. Audėnas, Liet. gen. konsulas A. Simutis, M. Geležinis, kun. K. Pugevičius, Dr. J. Stiklorius, Dr. E. Noakas, J. Kiaunė. Nuotrauka L. Tamošaičio

ZARASIŠKIŲ KLUBAS

LINKI
VISIEMS KLUBO NARIAMS
IR VISIEMS LIETUVIAMS

Laimingų Naujųjų Metų!

LAIMINGŲ

NAUJŲJŲ METŲ

linkime visiems

CHICAGOS LIETUVIŲ
NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ IR PAVIENIŲ
DRAUGIŠKAS KLUBAS

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Sandaros 52-tra kuopa
Miami, Florida

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

VISIEMS LIETUVIAMS LINKIME

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMAI

LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE

OF ILLINOIS

"Serving the Community since 1933"

OFFICERS:

JUOZAS BACEVICIUS
President

THEODORA KUZAS
1st Vice President

VINCENT SAMASKA
2nd Vice President

JOHN G. EVANS JR.
3rd Vice President

ADOLPH BALIŪNAS
Treasurer

BRUNO GRAMONT
Secretary

WILLIAM J. KAREIVA
PETER F. VILKELIS
Honorary Directors

DIRECTORS:
STANLEY BALZEKAS, Sr.
DR. JOSEPH B. JEROME
VINCENT KACINSKAS
BRUNO KLĖMĖA
CHARLES D. MACKE
CASIMIR G. OKAS
FELIX RAUDOMIS
VYTO SHUKIS
EDWARD J. YERKES

2212 CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: 778 - 2233
778 - 7835

**AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
KREIPIMASIS**

Brangūs Amerikos lietuviai,
Vasario 16 dienos rintis mūsų mintis neša į pavergtą Lietuvą. Ten mūsų buvusioje tautinėje šventovėje — Karo muziejaus sodelyje okupantai nugriovė Laisvės stulą, išardė Nežinomo kareivio kapą, nutildė Laisvės varpų garsus.
Lietuva paversta Maskvos kolonija, kur iš jaunimo širdžių siekiama išplėsti meilę savanorių krauju laimėtai laisvei, o jų gavo užgesinti Mindaugo ir Gedimino Lietuvos atminimą bei Vytauto žygių garsą, vieton to skleidžiant rusifikaciją.

Kelkime galingą protesto balsą prieš kruvinas skriaudas mūsų pavergtai tautai. Protesuokime Vasario 16 minėjimuose, radijo bangomis, televizijoje, kitataučių susibūrimuose. Mes negalime pasilikti abejingi, kada Maskvos okupantai gabeną Lietuvon kolonistus, skriaudžia ūkiniu išnaudojimu, ryžtingesnius patriotus žudo vergų darbo stovyklose, psichiatrinėse ligoninėse.

Šiomet Vasario 16 yra drauge ir minėjimas 50 m. sukakties nuo mirties mūsų didžiojo

gaivintojo dr. Jono Basanavičiaus. Jis 1916 m. liepos 1 d. iš Vilniaus kreipėsi tokiu atsišaukimu į Amerikos lietuvius: "Siunčiame jums, vaikai, gal paskutinį šauksmą mirstančios Lietuvos. Išgirskite, atjauškite jus jį! Jeigu Lietuvos žmonėms iš bado prisis numirti, atminti, jie mirs su mintimi, kad jūs, amerikiečiai, galėjote juos gelbėti, bet negelbėjote".

Sukrskime, kad nė vienas okupanto priespaudą kenčiąs Lietuvos negalėtų mūsų kaltinti, jog galėjome gelbėti, o negelbėjome.

Amerikos Lietuvių Taryba jau 37-ti metai sėkmingai vadovauja Lietuvos laisvinimo pastangoms Jūsų, Amerikos lietuviai, pritarimo ir paramos dėka. Dėkodami už paramą praėityje, tikimės visapusiškos paramos ateičiai, ypač šiais metais, kada įskils nauji pavojai Lietuvai ryšium su Belgrado konferencija. Tai pareikalau uolaus darbo ir lėšų. Amerikos Lietuvių Taryba savo darbus remia aukomis, surinktomis Vasario 16 d., ir ta proga skirtos aukos yra pagrindinis lėšų šaltinis Amerikos Lietuvių Tarybos vedamiems Lietuvos laisvinimo darbams vykdyti.

Paminėkime šią brangią šventę visi, parodykime savo vieningumą ir nepalaužiamą ryžtą Lietuvos laisvinimo reikaluose. Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma, o to mes greičiau pasieksime visų bendru uoliu darbu, pasišventimu ir aukomis. Prisidėkime darbu ir iėšomis, nes tik turėdami užtenkamai finansinių išteklų mes galėsime savo veiklą stipriau išvystyti.

Karo muziejuje laisvės me-

**LIETUVOS
IŠLAISVINIMU
BESIRŪPINANT**

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SANDARA visuomet uoliai rūpinosi Lietuvos reikalais. Mūsų organizacija yra įsijungusi į Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri nuo pat okupacijos pradžios vadovauja Lietuvos išlaisvinimo kovai.

Visus savo narius ir visus geros valios lietuvius skatiname gausiau dalyvauti VASARIO 16 minėjimuose, panaudoti visas progas keliant balsą dėl Lietuvos išlaisvinimo ir skirti aukas LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS, pasiunčiant jas Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri apjungia įvairias lietuvių politines ir pasaulėžiūrinės grupes Lietuvos laisvinimo pastangose.

Tegu 1918 m. VASARIO 16 laisvės šauksmas uždega ir šiandieną mūsų širdis dirbti, aukotis, pasišventi LIETUVOS laisvinimo pastangoms, vadovaujant AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI.

Povilas P. Dargis
A.L.T. SANDAROS Centro Valdybos
pirmininkas

VASARIO 16 MINĖJIMAI

- Chicagoje - vasario 13 d. 2 val. p.p. Marijos Aukštesn. Mokykloje. Chicago ALT skyriaus pirmininkė Kristina Austin ta proga išleido platų atsišaukimą.
- Bostone - vasario 20 d. 2 val. pp. Piliėčių salėje. Kalbės Povilas P. Dargis, SLA ir Sandaros prezidentas.
- New Yorke - vasario 20 d. - Kultūros Židinyje.
- Clevelande - vasario 20 d.

tais buvo pastatytas paminklas poetui Maironiui su įrašu: "Be aukų ir be kovos laisvos nebuvo Lietuvos. Nebuvo ir nebus".

Tai gairės bendram visų darbui, į kurį nuoširdžiai kviečia Amerikos Lietuvių Taryba, jungianti visų pasaulėžiūrų patriotus lietuvius bendrai laisvės kovai.

Amerikos Lietuvių Taryba
Dr. K. Bobelis,
Pirmininkas

SKELBIMAS
Našlys, turis penkių kambarių gražiai apstatytą ir apšildytą butą Bridgeporte, norėtų priimti apsigyvenimui nuomininkę rimtą moterį. Kadangi namuos dažnai nebūnu, dėl informacijų prašome rašyti: SANDARA, Box 20, 840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

PRIMINIMAS SANDAROS PRENUMERATORIAMS

Mieli Sandaros prenumeratoriai, norime jums priminti ir kartu paprašyti, kad nedelstumėt užsimokėti už Sandarą 1977 metams. Suprantama, kad žiemos šalčiai visiems sudaro įvairių rūpesčių, bet Sandara tų rūpesčių turi visuomet, ar šilta, ar šalta, - tiek žiemą, tiek vasarą. Džiugu, kad nežiūrint į tai, visų sandariečių ir plačios visuomenės dėka, tie rūpesčiai visuomet buvo nugalimi: Sandara eina net nuo 1918 metų ir Sandara eis ir toliau, žinoma, tik dėka jūsų susipratimo ir finansinės paramos. Mūsų rėmėjai gerai žino, kad Sandara nėra vieno kurio nors asmens "biznis", bet reikalas visos organizacijos, visų Sandaros narių ir skaitytojų. Lėšos Sandarai reikalingos ne tik normaliam laikraščio leidimui, bet ir numatytų mašinų įsigijimui, kad laikraštis tobulėtų ir dažnėtų.

Amerikos Lietuvių Tautinė SANDARA, kaip ne pelno organizacija, nesiekia jokio pelno, tik nori tęsti taip svarbią idealistinę veiklą lietuvių, demokratų ir kovos už Lietuvos išlaisvinimą srityje, - nori visuomet išlaikyti savo organą - tautinės, demokratinės minties laikraštį SANDARĄ.

Mūsų administratorė Edita Rimkienė šiuo tikslu dabar siuntinėja atsilikusiems prenumeratoriams paraginimus bei priminimus. Lauksime į tai malonaus atsiliepimo. Tačiau, kas per du mėnesius neatsilieps bei neužsimokės prenumeratas šioms metams, tiems Sandara toliau nebus siuntinėjama.

Sandaros kuopų nariai gali užsimokėti, kartu su nario mokesčiu, ir per kuopų valdybas. Už jūsų Sandaros reikalų supratimą ir parėmimą būsime dėkingi.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Jūsų parama prenumeratomis, aukomis "Sandaros" Spaudos Fondui, rašymu korespondencijų (su nuotraukomis) iš visų Amerikos ir kitų kraštų vietovių, Sandaros kuopų ir pavienių tautiečių veiklos aprašymu bei kita talka yra labai reikalinga, toliau tęsiant SANDAROS leidimą.

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorėi p. Editai Rimkieni, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną, ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 7 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS;.....

ALOE PLANTS FOR SALE
Kas norėtų pirkti Alijošiaus (Aloe plants), prašome skambinti YA -7 - 6 2 1 3

Patarnauju Naujų Pirkime ir Pardavime, Apdraudų Agentūra, Išrašomos Visų Rūšių Apdraudos
BELL REAL ESTATE
Juozas Bacevičius
6455 So. Kedzie St., Chicago, Ill. 60629 Telef. 778-2237
Įstaiga veikia: nuo 9 iki 8 val. vak. kasdieną. Seštadi ir sekm. nuo 9 iki 4 val. p. p.

HEATING CONTRACTOR
Irenšiu mieste ir užmiestyje naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60608
Tel.: VI 7-3447

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.—Tel. 254-3320
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629, — Tel. WA 5-2737
Įvairių prekių pasirinkimas: automobilai, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALENTINAS

CONTINENTAL RESTAURANT
IR
DELIKATESSEN MAISTO PRODUKTAI
Pauošiam ir pristatom maistą pramogoms, vestuvėms, ranketams ir pan.
Savininkai JONAS IR GENOVAITE MALIORIAI
3139 South Halsted Street

Jums Tinkamiausiai Galės Patarnauti
NORMAN BURŠTEINAS, kalbų kūrėjas ir darytojas.
Priima užsakymus naujiems ir patalio ir persiuvė dėvėms. Toj srity dirbo Kaune, o nuo 1950 m. Chicagoj. Jis spręgs jus lietuviams tinkamu skoniu ir jo patarnavimu būsit patenkinti. Priima kalbius valymui ir apsaugai.
185 North Wabash, Ave, telef. 293-5828 ir bute 877-3488